

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imħallef Dr. Neville Camilleri
B.A., M.A. (Fin. Serv.), LL.D., Dip. Trib. Eccles. Melit.

Appell Numru 469/2022/1

Il-Pulizija

vs.

Christian Calleja

Illum 14 ta' Diċembru 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet miġjuba kontra l-appellat **Christian Calleja**, detentur tal-Karta tal-Identita' bin-Numru 24794(M), akkużat quddiem il-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli fid-19 ta' Frar 2022 għall-ħabta ta' 23:41hrs ġewwa Triq it-Tlett Ibliet, Bormla saq vettura bin-numru ta' registrazzjoni LDI 106:

1. saq vettura bil-mutur jew vettura oħra mingħajr liċenzja tas-sewqan;

2. uża, ġieghel jew halla lil persuna oħra tuża vettura bil-mutur fit-toroq, għal użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra mingħajr polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni;
3. naqas li jgħedded il-liċenzja tas-sewqan meta kellu il-perjodu tal-validità ta' l-imsemmija liċenzja skaduta.

Il-Qorti ġiet mitluba li l-imputat jiġi skwalifikat mil-liċenzji kollha tiegħu tas-sewqan.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tat-18 ta' Ottubru 2022, fejn il-Qorti, filwaqt li lliberat lill-imputat mit-tieni (2) imputazzjoni, wara li rat l-Artikoli tal-liġi, sabitu hati tal-ewwel (1) u tat-tielet (3) imputazzjoni u kkundannatu jhallas multa ta' tliet mitt Euro (€300) pagabbli fi tliet pagamenti mensili ugwali *ai termini* ta' Artikolu 14(2) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta. L-Ewwel Qorti skwalifikat lill-appellat milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal perjodu ta' tmint (8) ijiem.

Rat ir-Rikors tal-appellant Avukat Ġenerali pprezentat fil-15 ta' Novembru 2022 fejn talab lil din il-Qorti sabiex: *“jogħgobha tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonfermaha f'dik il-parti fejn sabet htija fir-rigward tal-ewwel u t-tielet imputazzjonijiet u tħassarha u tirrevokaha f'dik il-parti fejn ma sabetx htija fir-rigward tat-tieni imputazzjoni u minflok issib htija f'dan ir-rigward ukoll u tinfliggi piena adegwata u skont il-liġi.”*

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat illi dan l-appell ġie assenjat lil din il-Qorti kif preseduta fid-9 ta' Jannar 2023 b'“Assenjazzjonijiet ta' Kawżi u Doveri” mogħti mis-S.T.O. Prim'Imhalled Mark Chetcuti.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellat eżebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet is-sottomissjonijiet finali bil-fomm.

Ikkunsidrat

Illi din hija sentenza finali dwar appell imressaq mill-appellant Avukat Ġenerali in segwitu ta' sentenza mogħtija mill-Ewwel Qorti fit-18 ta' Ottubru 2022. Għal kull buon fini jingħad li fl-24 ta' Ottubru 2023 din il-Qorti tat sentenza preliminari dwar eċċezzjoni ta' nullita' mressqa mill-appellant dwar ir-Rikors tal-appell tal-appellant Avukat Ġenerali, liema eċċezzjoni giet miċhuda.

Illi fir-Rikors tal-appell tiegħu l-appellant Avukat Ġenerali jitlob lil din il-Qorti sabiex apparti li tikkonferma s-sejbien ta' htija tal-appellant fir-rigward tal-ewwel (1) u tat-tielet (3) imputazzjoni, tirriforma s-sentenza appellata fejn l-appellant gie liberat mit-tieni (2) imputazzjoni u minflok issibu ħati tagħha wkoll u tinfliggi piena adegwata.

Illi l-fatti ta' dan il-każ huma relattivament sempliċi. Jirriżulta li dakinhar tad-19 ta' Frar 2022, waqt li PS 1340 A. Bellizzi u PC 486 Ryan Camilleri kienu *night duty* huma kienu qed iwettqu *road check* għewwa Triq it-Tlett Ibliet, Bormla fejn għall-ħabta ta' 23:41hrs huma waqqfu vettura tal-għamla Volkswagen bin-numru ta' registrazzjoni LDI 106. Jirriżulta li x-xufier tal-vettura kien l-appellant li meta gie mitlub jipprovdi liċenzja tas-sewqan din kienet skaduta.

Illi l-argument prinċipali mressaq mill-appellant Avukat Ġenerali fir-Rikors tal-appell tiegħu huwa li minkejja li ngiebet prova li kien hemm polza tal-assigurazzjoni din ma setgħet qatt tkopri l-appellant minħabba li huwa ma kellux liċenzja tas-sewqan valida. Huwa jilmenta li għaladarba l-appellant ma kellux liċenzja valida b'hekk ma setax ikollu assigurazzjoni valida.

Illi jkun opportun li din il-Qorti tagħmel riferenza għal Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta li jgħid hekk:

“Bla ħsara tad-disposizzjonijiet ta’ din l-Ordinanza, hadd ma jista’ juża jew iġieghel jew iħalli lil persuna oħra tuża vettura bil-mutur fit-toroq kemm-il darba, għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra, skont il-każ, ma tkunx isseħħ polza ta’ assigurazzjoni dwar ir-riskji ta’ terzi persuni, skont id-disposizzjonijiet ta’ din l-Ordinanza.”

Illi Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta’ Malta jiddisponi s-segwenti:

“Ikun prezunt li ma kienx hemm polza tal-assigurazzjoni fis-seħħ skont is-subartikolu (1), kemm-il darba min jiġi akkużat b’reat taħt is-subartikolu (1) ma jgibx prova kuntrarja billi juri ċertifikat tal-assigurazzjoni mahruġ taħt l-Artikolu 4(4).” [emfazi miżjuda]

Illi bħala provi mressqa mill-Prosekuzzjoni quddiem l-Ewwel Qorti, mill-atti proċesswali jirriżulta li apparti l-affidavits ta’ PS 1340 A. Bellizzi (*a fol. 2 et seq.*) u PC 486 Ryan Camilleri (*a fol. 4 et seq.*), il-Prosekuzzjoni ressqet ukoll lil Stephen Cachia in rappreżentanza ta’ Transport Malta li ppreżenta numru ta’ dokumenti. Għal kull buon fini jingħad li fis-seduta miżmuma fl-24 ta’ Ottubru 2023 (*a fol. 54*) il-konsulenti legali nfurmaw lil din il-Qorti kif preseduta li hija ma kellhiex għalfejn tisma’ d-depożizzjoni tal-imsemmi Stephen Cachia fir-rigward tad-dokumenti ppreżentati minnu quddiem l-Ewwel Qorti. Għandu jingħad ukoll li quddiem l-Ewwel Qorti apparti li l-appellat allura imputat għażel li ma jixhidx u ma ressaqx provi, jirriżulta li huwa rreġistra ammissjoni fir-rigward tat-tielet (3) imputazzjoni.

Illi filwaqt li mill-atti proċesswali jirriżulta li Stephen Cachia (ir-rappreżentant ta’ Transport Malta) xehed li fil-ġurnata in kwistjoni l-vettura kienet koperta minn polza ta’ assigurazzjoni pero’ fl-istess waqt ma jirriżultax li din il-polza ġiet eżebita fl-atti. Jingħad li Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta’ Malta (li ġie kkwotat aktar ‘il fuq) jeżiġi li min jiġi akkużat b’reat taħt is-subartikolu (1) għandu jgib prova kuntrarja billi “juri” (kelma

użata fl-Artikolu in kwistjoni) ċertifikat tal-assigurazzjoni mahruġ taħt Artikolu 4(4) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta. L-appellant allura imputat dan ma għamlux.

Illi din il-Qorti hija ben konxja dwar il-fatt li fil-ġurisprudenza tal-Qrati tagħna wieħed jista' jinnota divergenza rigward l-interpretazzjoni ta' Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta u dwar il-prova tal-assigurazzjoni. Din il-Qorti tagħmel riferenza għas-sentenza mogħtija fit-18 ta' Jannar 2016 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Gatt** (Numru 265/2014) fejn ingħad hekk:

“Issa kwantu l-oneru tal-prova tal-eżistenza tal-polza ta' assikurazzjoni ma hemmx dubju li tispetta lill-imputat. U dan *ai termini* tal-Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta. Issa l-appellant esebixxa kopja ta' polza quddiem l-Ewwel Qorti u din il-Qorti ser tgħaddi biex teżamina l-istess. Din il-polza nħarġet mis-soċjeta' Middlesea Insurance plc fit-12 ta' Marzu 2013 u kienet effettiva sal-11 ta' Marzu 2014. L-assikurat huwa ċertu Joseph Gatt karta tal-identita' numru 0212759(M) li allura ma huwiex l-appellant li għandu karta tal-identita' numru 258395(M) iżda, u preżumibilment missier l-appellant. Din il-polza tkopri ukoll l-użu tal-vettura NOS 200 li hija l-istess waħda interċettata mill-Pulizija filwaqt li kienet misjuqa mill-appellant. L-polza tindika dawk li huma msejġha *Limitations as to use* u f'dan il-każ huma: *Use for social domestic and pleasure purposes and for your own business. Excluding use for hire or reward or for tuition, racing, pace making, reliability, trial or speed testing or for any purpose in connection with the Motor Trade.* Dik il-parti intestata **Authorised Driver/s Details** imbagħad tindika **biss** *The Policy Holder Only;*

Illi minkejja li l-polza ta' assikurazzjoni tkopri biss lill-persuna li ċertament mhix l-appellant, l-istess appellant jargumenta li kien debitament assikurat u jagħmel dan għal żewg raġunijiet. L-ewwel argument tiegħu hu li l-*policy schedule* fil-paġna 19, iġifieri dik sfilzata minn din

il-Qorti, tipprovdi dwar dan. Bid-dovut rigward, il-paragrafu citat mill-appellant ma jgħidx, wisq anqas, jipprovdi dak pretiż mill-appellant iżda jgħid biss illi f'każ li l-assikurazzjoni tkun kostretta tagħmel tajjeb għall-eventwalitajiet hemm imsemmija skont il-ligi, ikollha dritt li tirkupra dak il-ħlas mingħand il-persuna li minħabba fiha ikun sar il-ħlas. L-appellant imbagħad, in sostenn tat-tieni raġuni fl-aggravju tiegħu, jagħmel referenza għal sentenzi ta' din il-Qorti **Il-Pulizija vs. Angelo Scuderi** (App. Krim. 3.11.2005) u **Il-Pulizija vs. Mirko Giannetti** (App. Krim. 22.1.2014). B'dan, l-appellant irid issaħħaħ l-argument tiegħu illi la darba l-assikurazzjoni hi dejjem marbuta tagħmel tajjeb għal dejn ċivili favur terzi skont il-ligi, allura s-sewwieq ta' vettura huwa dejjem assikurat. Issa, traċċjat l-insenjament tal-Qrati tul iż-żmenijiet, jidher illi sas-sena 2005, l-Qrati tagħna dejjem fehmu dak li fis-semplicità' tiegħu jipprovdi l-Artikolu 3 tal-Kap. 104, iġifieri li hadd ma jista' jsuq vettura bil-mutur jekk ma jkunx debitament assikurat biex jagħmel dan. Dik is-sentenza iżda tippertja fuq id-doveri tal-kumpaniji tal-assikurazzjoni u bid-dovut rigward, l-obbligi u l-kundizzjonijiet li l-kumpaniji tal-assikurazzjoni jassumu mal-Awtoritajiet kompriż ir-Regolatur, sabiex tinħarġilhom u jzommu fis-seħħ il-licenzji tagħhom bħala assikurazzjoni kompriż l-obbligi tagħhom li jieħu sehem f'*pool* bħala *insurers concerned* ma jistgħax jitqies li jeżonera lil kull sewwieq mill-obbligi tiegħu taħt il-Kapitolu 104. Tant hu hekk illi, għad li s-sentenza fl-ismijiet Scuderi kien font ta' referenza għal diversi kawżi anke jekk mhix dejjem segwita, l-Qorti tal-Appell kellha ripensament u fis-sentenza tagħha **Il-Pulizija vs. Andre Apap** tal-4 ta' Frar, 2011 rriteniet illi ma taqbilx mad-distinzjonijiet li saru minn din il-Qorti diversament preseduta fis-sentenzi tagħha **Il-Pulizija vs. Angelo Scuderi** (3.11.2005), **Il-Pulizija vs. Stefan Apap** (26.4.2007) u **Il-Pulizija vs. Charles Galea** (7.5.2007) u oħrajn "*dwar meta tiskatta l-preżunzjoni prevista fis-*

subartikolu 3(1A) tal-Kap. 104. Is-subartikolu 3(1A) tal-Kap. 104 huzwa ċar u inekwivoku fil-portata tiegħu..". Din il-Qorti ma tara ebda raġuni għaliex għandha tagħti xi interpretazzjoni diversa għal Artikolu 3(1) u 3(1A) tal-Kapitolu 104 u għalhekk tqis illi l-appellant ma kienx debitament assikurat."

Illi tenut kont ta' dak li gie appena citat u ta' dak li ngħad aktar qabel, din il-Qorti tagħmel tagħha l-insenjament hawn fuq citat. Din il-Qorti tagħmel riferenza wkoll għal sentenza mogħtija fit-28 ta' Marzu 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Moira Micallef** (Numru 483/2022) fejn din il-Qorti diversament preseduta, wara li għamlet riferenza għas-sentenza hawn fuq citata, għamlet riferenza għal dak li ngħad fil-Parlament meta kienet qed tigi diskussa l-ligi in kwistjoni u mbagħad qalet hekk:

"In vista tas-suespost, din il-Qorti temmen illi mhux biss il-vettura għandha tkun assigurata kif enfasizzat l-Ewwel Qorti, iżda wkoll is-sewwieq li jkun qiegħed isuq il-vettura. Fil-każ odjern, is-sewwieq Ryan Azzopardi, ma kellux liċenzja tas-sewqan u għalhekk dan ma setax ikun kopert bil-polza tal-assigurazzjoni esebita fl-atti."

Illi f' sentenza mogħtija fil-11 ta' Mejju 2023 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Gilbert Gatt** (Numru 23/2023) din il-Qorti diversament preseduta saħqet is-segwent:

*"F'kull każ, anki kieku l-karozza tkun koperta b'assikurazzjoni, dan ma jfissirx li kull *driver* li jirkeb fiha, jkunx licenzjat jew le, jkun ukoll kopert b'polza kontra r-riskji tat-terzi persuni għax jistgħu ikun hemm restrizzjonijiet dwar min ikun kopert b'polza partikolari."*

Illi aktar tard fl-istess sentenza appena citata ngħad hekk:

*"Għalhekk l-appellat [**recte**: l-appellant] kellux [sic] [**recte**: kellu] raġun meta jgħid li l-Ewwel Qorti kienet*

żbaljata meta ma sabitx lill-appellat ħati tat-tieni akkuża meta fl-istess nifs sabitu ħati tal-ewwel u t-tielet akkuża u dan anke fuq ammissjoni tal-istess appellat.”

Illi din il-Qorti tagħmel tagħha dak hawn fuq citat u tapplikah għal dan il-każ. B’hekk jirrizulta li l-appell tal-Avukat Ġenerali jimmerita li jkun milqugħ.

Illi rigward it-tieni imputazzjoni (u cioè li l-appellat saq il-vettura mingħajr ma kien kopert b’polza ta’ assigurazzjoni *ai termini* ta’ Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta’ Malta), f’każ ta’ ħtija l-piena li tista’ tiġi komminata skont Artikolu 3(2)(a) tal-istess Kapitolu hija s-segwenti: fil-każ tal-ewwel reat, multa ta’ mhux anqas minn elfejn, tliet mija u disgħa u għoxrin Euro u sebgħa u tletin centezmu (€2,329.37) iżda ta’ mhux iżjed minn erbat elef, sitt mija u tmienja u ħamsin Euro u ħamsa u sebgħin centezmu (€4,658.75) jew prigunerija għal żmien ta’ mhux iżjed minn tliet xhur, jew il-multa u l-prigunerija flimkien.

Decide

Għal dawn il-motivi, il-Qorti taqta’ u tiddeciedi billi tilqa’ l-appell imressaq mill-appellant Avukat Ġenerali u tgħaddi għalhekk biex tirriforma s-sentenza appellata billi:

- tikkonferma dik il-parti tas-sentenza appellata fejn sabet lill-appellat ħati tal-ewwel (1) u tat-tielet (3) imputazzjoni u fejn ikkundannatu jhallas multa ta’ tliet mitt Euro (€300) fir-rigward tal-imputazzjonijiet imsemmija;
- tħassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza appellata fejn ma sabitx lill-appellat ħati tat-tieni (2) imputazzjoni u minflok, wara li rat Artikolu 3 tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta’ Malta, tiddikjara li qed issib lill-appellat ħati tagħha u tikkundannah iħallas multa ta’ elfejn u erba’ mitt Euro (€2,400) fir-rigward tagħha;

- tħassar u tirrevoka dik il-parti tas-sentenza appellata fejn l-appellat ġie skwalifikat milli jkollu jew milli jikseb liċenzja tas-sewqan għal perjodu ta' tmint (8) ijiem u minflok *ai termini* ta' Artikolu 3(2A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta tordna li l-appellat jiġi skwalifikat milli jkollu jew li jikseb liċenzja tas-sewqan għal żmien ta' tnax-il xahar li jibdeu jiddekorru minn nofs il-lejl u minuta ta' għada filgħodu.

Ai termini ta' Artikolu 14(2) tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti tordna li l-multa komplessiva ta' elfejn u seba' mitt Euro (€2700) tista' tithallas mill-appellat b'rati mensili u konsekuttivi ta' tmenin Euro (€80), bl-ewwel pagament għandu jsir fi żmien xahar millum, b'dan illi jekk l-appellat jonqos milli jħallas pagament wieħed, il-bilanċ jiġi dovut minnufih u jiġi konvertit fi prigunerija skont il-liġi.

Finalment, il-Qorti tordna li kopja ta' din is-sentenza tintbagħat lil Kap Eżekuttiv ta' Transport Malta.

Onor. Dr. Neville Camilleri
Imħallef

Alexia Attard
Deputat Registratur